

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De Christi sapientia, Cap.8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

egerunt, & quantum in ipsis fuit, extinxe-
runt. Et gratias ei ex intimo animi affectu
persolue, qui propter immensam bonita-
tem suam ea quæ passus est, sustinere vo-
luit: cum propter eam ab omni potius pe-
na & cruciatu exemptus esse debuerit.

DE CHRISTI SAPIENTIA.
CAPVT VIII.

SAPIENTIAE donum non modò quã-
do eminenter homini inest, sed etiam
quando mediocritatem aliquo modo ex-
cedit, tam dignam & honorabilem efficit
personam cui inest, vt, etiamsi propter iu-
stissimas causas mortem aut aliud graue
supplicium commerita fuisset, propter
hunc tamen sapientiæ titulum, alijs
etiam omnino deficientibus, ab illo exi-
mi mereretur. Nam propterea magnus
ille belli dux Marcellus, cum post longam
obsidionem, & cruenta certamina ciuita-
tem Syracusanorum occupasset, militibus
præcepit, vt in omnes illius habitatores
gladio desæuirent, tantummodo cauerêt,
ne Archimedi Mathematico aliqua in re
molesti essent: non enim decere virum in
mathematicis scientijs eruditissimum vi-
olenta morte periri. In multis præterea
florentissimis Rebus publicis leges quæ-
dam vigent, quibus ludicibus præcipitur,
vt illis,

Sapientibus
nonnunquã
propter sci-
entiã mor-
tis supplicium
quod pro-
mererentur
cõdonatur.

110 DE PASSIONE CHRISTI

L. ad heffios
f. de pen.

vt illis, qui in scientijs excellunt, & Rebo-
pub. propter insignē eruditionē suam or-
namento sunt, etiamsi forent rei crimini
læsæ maiestatis, vitā condonent. Vt hico
uidenter satis pateat, quantoperē ex his
quoq; parte aucta fuerit grauitas Passioni
Christi, cuius scientia & sapientia, nō mo-
dò ei adedē eminenter inerat, vt illū ab
omni pœna & supplicio immunē, sed etiam
omni honore dignissimum constitueret.

I.

Quanta sit
Christi sa-
piētia qua-
tenus Deus.
Ecclef.
Lib. 7. de
Trinit. c. 7.

PRIMÒ igitur cōsidera, Christum qua-
tenus Deus est, non modò esse sapientissi-
mum, iuxta illud Ecclesiastici. *Fons sapien-
tia, Verbum Dei in excelsis.* & S. Augustinum
in lib. de Trinit. affirmantem: esse vnum
idemque in DEO, esse & sapientem esse: ve-
rum etiam hanc DEI sapientiam esse infi-
nitam, vtpote per quam semetipsum & om-
nia quæ sunt, fuerunt, erunt, & esse pos-
sunt, comprehendit, ita vt nihil prorsus
eum lateat. Vnde S. Paulus ait. *Omnia nuda
& aperta sunt oculis eius.*

Heb. 4.

II.

Sapientia
Christi qua-
tenus Deus,
est incom-
prehēsi-
lis.

SECUNDÒ expende tecum: qualis sit
infinita hæc DEI sapientia cognosci posse,
discurrendo per omnes res creatas, & pon-
derando earum ordinem, artificium &
proportionem. Aspice igitur cœlorum
amplitudinem & venustatem; influxuum
eius efficaciam; planetarum varietatē; nu-
merum & dispositionem stellarum; con-
corderet

CONSIDERATIO I. III

cordem elementorū contrarietatem; cōtinuum fluxum & refluxum aquarum; fructuum terræ diuersitatem & vtilitatem; auium volatū; piscium natatum; ignis motū & agilitatem; ventorum fremitū & ferocitatem; maris magnitudinē & profunditatem; & super omnia artificiosā humani corporis fabricā; ingenij humani in intelligendo & ratiocinando acumen ac perspicaciā, aliāq; innumera his similia, & videbis hæc non potuisse fieri, nisi ab artifice potentissimo, magistro sapientissimo, & architecto non tantum omni instructo scientia, sed qui potius ipsa sit sapientia. Cogerisq; exclamare cum S. Paulo Apostolo: *O Altitudo diuitiarum sapientia & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles via eius.*

Rom. 15.

TERTIO reuolue tecum, quanta fuerit Christi sapientia quatenus homo: quādoquidem in illo, teste S. Paulo, *sunt omnes thesauri sapientia & scientia absconditi*: Præfertim, cum & Isaias Propheta confirmet, super illo requieturum esse Spiritum sanctum, cum vniuersa donorum suorum plenitudine, quando ait: *Et requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientia & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientia & pietatis, & replebit eum spiritus timoris Domini.*

III.

Quanta fuerit Christi sapientia quatenus homo. Colos. 2.

Isai. 11.

QVART.

IV.

Christus nouit omnia que sunt, fuerunt & erunt.
3. pars. q. 10.

18. 10.

Iac. 5.

V.

Christus vidit omnes cogitationes creaturarum ratione utentium.

Matth. 11.
Christus nouit futura conditionalia.

QUARTO considera, Christum quatenus homo, sciuisse omnia præterita, præsentia & futura, quemadmodum certum est que indubitatum est, apud D. Thomam & alios Theologos: hoc enim congruebat qui constituendus erat Iudex omnium qualis erat Christus, de quo legitur in Actibus Apostolicis. *ipse est, qui constitutus est a DEO Iudex uiuorum & mortuorum*: Et alibi de seipso ait. *Pater omne iudicium dedit Filio*.

QUINTO expenditecum, nullam fuisse rem naturalem aut supernaturalem quam Christus per hanc sapientiam clare & euidenter non sciuerit, nec ullam cogitationem per hominis cuiuscunque mentem transisse, quam melius ipso homine non nouerit. Neque tantum ea omnia, quæ aliquo tempore esse habuerunt, sciuisse: uerum etiam sæpenumerò ea, quæ nunquam euentura erant, sibi cognita & explorata esse demonstrasse: ut quando de Tyro & Sydone ait: si in ea, miracula quæ in Iudæa edita fuerant, patrata fuissent, iam olim eos in sacco & cinere pœnitentiam acturos fuisse. Denique ut breuiter absoluiam, nunquam poterunt enarrari innumerabilia, quorum Christus, quatenus homo scientiam certam habuit. Idcirco Glossa in eum locum Apocalypf. *Dignus*

est Agnus, qui occisus est accipere virtutem & diuinitatem, & Sapientiam, nomine sapientiae intelligit omnium rerum cognitionem.

Sextò reuolue tecum, Christum sapientiam suam non ex hominum instructione acquisiuisse, vti patet ex illo Isaiaë prophetae loco vbi ait: *Ecce testem populis dedi eum, Ducem & praeceptorem gentibus.* Nam illum qui omnium hominù Doctòr & magister futurus erat, non decebat ab homine aliquo in scientijs instrui. Neque ex Angelorum traditione eam accepisse: quoniam illi quoque discipuli Christi sunt, non magistri eius. Vnde S. Dionysius Areopag. *Supremi* inquit, *Angeli ad ipsum Iesum questionem faciunt, diuiniq; illius operis, & pro nobis assumpta carnis, scientiam discunt, & eos ipse Iesus sine medio docet.* Sed omnem scientiam suã immediatè habuisse à Deo Patre, cuius instructione & traditione illam accepit: vti ipsemet in Euangelio fatetur. *Mea, inquit, doctrina, non est mea, sed eius qui misit me.* Ex quo patet excellentia scientiae Christi.

Septimò considera: Christum omnia quae sciuit, scit, & sciturus est per omnem saeculorum aeternitatem (paucis exceptis, quae per experientiam cognouit) ab instanti conceptionis suae cognita & explorata

H habuisse

VI.

Christus scientiam suam non hausit ab hominibus neque ab Angelis.

Isa. 55.

Lib. de Eccl. Hierarch.

Christus Deum Patrem magistrum habuit. Ioan. 7.

VII.

Ab instanti suae conceptionis habuit Christus suam sapientiam.

habuisse, ideoque nunquam in anima, ut magis propriè loquar, in intellectu, ignorantiam cuiuscunque rei: nec in voluntate culpã alicuius peccati hæsit adeò ut etiam in purissimis Beatiss. Virginis MARIAE genetricis suæ visceribus existens clarè intuitus fuerit omnia que ventura erant: quæ est communis factorum Patrum doctrina, ex illis Prophetæ verbis eruta, quando ait. *Fœm circumdabit virum*: id est hominem perfectissimum, non ætate, quemadmodum Hieronymus, S. Betnard. & alij plures advertunt, sed sapientia & scientia.

Jerem. 31.

VIII.

Christus vidit Deũ ab instanti conceptionis suæ.
Athanas. orat. 4. cont. Arian.
Cyrl. lib. 1. in Ioannem. c. 21.
Aug. tract. 3. in Ioan.
Damas. 3. de fid. cap. 22.
Richard. de S. Viã. l. 2. de Emanuel c. 22.

OCTAVO expende tecum: Christus non modò omnium rerum conditarum uti demonstratum est, scientia præditus fuisse, sed etiam perfectissimam Creatoris habuisse notitiam & scientiam, non tantum quatenus per creaturas cognosci potest, verum eo etiam modo, quo Beati in cælesti gloria eum facie ad faciem contemplantur & cognoscunt; idque in ipso instanti conceptionis suæ: uti aperte docent Sanctus Athanasius & alij. Vnde Richardus de Sancto Victore ait. *Quod nos expectamus in consummatione, illi datum est in sua conceptione.* id est, clara DEI visio: Ut propterea verissimum sit Christum in hac vita simul fuisse Comprehensio-

CONSIDERATIO I. III

prehensorem, id est, DEVM clarissimè
 conspexisse: ideoque securè dicere po-
 tuisse: *Scio eum id est DEVM Patrem, Ioan. 2.*
& sermonem eius seruo, DEVM nemo vidit Ican. 1.
vnquam. Vnigenitus, qui est in sinu Patris ipse
enarravit.

NONDÒ reuolue tecum: si magno scien-
 tiæ desiderio teneris, necessarium tibi esse
 vt magistro huic te adiungas: nam ille est
 vera lux oinnem hominem in hunc mun-
 dum venientem illuminans: & verus ma-
 gister omnium creaturarum ratione vtè-
 tium: neq; fieri potest, vt ab illo non in-
 struaris de rebus altissimis ac subtilissimis,
 si scholam illius frequentare firmiter apud
 te statueris: quemadmodum instructi fuè-
 re D. Thomas, S. Bonauentura, & omnes
 alij sancti: quoniam ipse est omnis scien-
 tiæ fons & scaturigo.

IX.
 Christus est
 verus om-
 niū homi-
 num magi-
 ster.

DECIMÒ & vltimò considera, ho-
 minum iniustitiam, quod eum qui tam ad-
 mirabili scientia & sapientia plenus erat,
 non modò acerrimis tormentis subiece-
 rint, sed etiam ignominiosa nece pere-
 merint: quorum iniquitas tantò maior
 est, quantò clarius infinitam illius sapien-
 tiam & facundiam cognoscebant, dequè
 illa obstupescerent dicebant. *Nunquam sic*
locutus est homo. Et alibi: Quomodo hic lite-
ras scit, cum nunquam didicerit? Vnde quãto
 dignior

X:

dignior erat cui vita conseruaretur, on-
 nisq̄ue honor ac veneratio deferretur, ut
 dum vt contra omne ius & æquum, ma-
 te contumeliosissima è medio tolleretur
 tantò Passio illius grauior & acerbior
 redditur. Adhæc intuere quam arcto ob-
 ligationis vinculo ei propterea deuinctus
 maneat; quod cum posset per sapientiam
 suam, facile mortem euadere, pro tui
 men amore, noluerit.

DE CHRISTI MISERICORDIA
 & mansuetudine.

CAPVT IX.

Mansueti
 & miseri-
 cordes ho-
 minibus
 sunt ama-
 biles.

MISERICORDIA & mansuetudo
 les quoque sunt qualitates, vt ho-
 minem cui insunt reddant amabilem, &
 omnibus obsequijs dignum, atque ab omni
 iniuria immunem: quia vna beneficij
 corda sibi deuincit: altera benignitate &
 comitate animos hominum allicit & at-
 trahit. Quapropter si ostenderimus eas in
 Christo Seruatore nostro, in summo quo-
 que gradu reperiri, facillimè, quanto per
 omni ex parte sacratissima Passio eius ag-
 grauetur, quodque nihil minus quam cru-
 ciari, & tormentis subdi commeritus fue-
 rit, patebit.

I. PRIMÒ igitur considera Christo qua-
 tenus DEVS est conuenisse attributum mi-
 sericor-